

ЕКСПОНЕНТНЕ ЗРОСТАННЯ РОЛІ TELEGRAM В КОНТЕКСТІ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ

Германова Ю.Д.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Зміни, до яких призвело 24 лютого 2022 року, торкнулися кожного аспекту не лише в особистому просторі українців, але й у публічному. Не є виключенням в цьому контексті й структура джерел інформації, якими користуються громадяни. Напередодні повномасштабного російського вторгнення було проведено соціологічне дослідження про головні джерела інформації. [1] Так, найпоширенішим джерелом інформації для українців залишалося телебачення (67%). Соціальними мережами для отримання новин користувалося 44% споживачів, українськими інтернет-ЗМІ – 29%, месенджерами – 16%. Тенденція до зростання частки прибічників новітніх медіа, прослідковувалася протягом декількох років і мала своє відображення в результатах аналогічних досліджень в 2017-ому [2], 2018-ому [3], 2019-ому [4] та 2020-ому роках. [5]

Однак, після 24 лютого новітні медіа стали більш затребуваним джерелом інформації ніж традиційні. Соціологічні дослідження, проведені у травні, показали, що новини з соцмереж дізнаються 76,6% українців, з інтернету (без урахування соцмереж) – 61,2%. ТБ залишається джерелом інформації для 66,7% опитаних. [6] Безумовно, дослідження проводилися різними компаніями, тому просто порівнювати результати недоречно, але прослідкувати тенденції можна. Цікаво детально розглянути структуру соцмереж, яким віддають перевагу українці. У кінці 2021 року абсолютна більшість українців (56%) шукала інформацію в "Facebook". Далі йшли "Instagram" (25%) та "Viber" (24%). "Telegram" значно відставав, маючи лише 13%. Результати нещодавніх досліджень демонструють, що найбільше респондентів для отримання новин використовували "Telegram" (65,7%), "YouTube" (61,2%) та "Facebook" (57,8%). 48% опитаних – "Viber", 29,1% – "Instagram", 19,5% – "TikTok", 8,9% – "Twitter". Тобто, аудиторія зросла у всіх соцмереж, однак, у "Telegram" відбулося дуже різке зростання.

Наприклад, лише за ніч на 24 лютого 2022 року кількість підписників Telegram-каналу "Лачен пише" зросла з 50 до 70 тисяч. У липні канал мав вже більше 750 тисяч підписників. [7] Власник "Лачен пише" Ігор Лаченков стверджує, що після 24 лютого в усіх каналів у "Telegram" відбулося зростання у 5-10 разів за місяць, адже українці підписувалися на все, що могли, аби отримувати інформацію.

Чому?! Бо "Telegram" на відміну від традиційних медіа, "Facebook" дає повний карт-бланш публікувати будь-яку інформацію без обмежень. Здавалося б, свобода слова. Але така безконтрольність призводить до появи на каналах почасти неперевіреної, фейкової, або такої, що шкодить діям ЗСУ, інформації.

Література:

1. Медіаспоживання в Україні: зміна медіапотреб та програв російської пропаганди [Електронний ресурс]. // Детектор Медіа. – Режим доступу: <https://detector.media/infospace/article/196442/2022-02-15-mediaspozhyvannya-v-ukraini-zmina-mediapotrebt-ta-progrash-rosiyskoi-propagandy/>
2. Медіаспоживання та оцінка суспільно-політичних процесів в Україні мешканцями східних областей [Електронний ресурс]. // Детектор Медіа. – Режим доступу: <https://detector.media/infospace/article/136753/2018-04-19-mediaspozhyvannya-ta-otsinka-suspilno-politychnykh-protseviv-v-ukraini-meshkantsyamy-skhidnykh-oblastey/>
3. Джерела інформації, медіаграмотність і російська пропаганда: результати всеукраїнського опитування громадської думки [Електронний ресурс]. // Детектор Медіа. – Режим доступу: <https://detector.media/infospace/article/164308/2019-03-21-dzherela-informatsii-mediagramotnist-i-rosiyska-propaganda-rezultaty-vseukrainskogo-opytuvannya-gromadskoi-dumky/>
4. Як змінились уподобання та інтереси українців до засобів масової інформації після виборів 2019 р. та початку пандемії COVID-19 [Електронний ресурс]. // Детектор Медіа. – Режим доступу: <https://detector.media/infospace/article/181066/2020-09-29-yak-zminylys-upodobannya-ta-interesy-ukrainsiv-do-zasobiv-masovoi-informatsii-pislya-vyboriv-2019-r-ta-pochatku-pandemii-covid-19/>
5. По той бік екрана: аналіз медіаспоживання та дезінформації в українському інформаційному середовищі [Електронний ресурс]. // Детектор Медіа. – Режим доступу: <https://detector.media/infospace/article/188114/2021-05-18-po-toy-bik-ekrana-analiz-mediaspozhyvannya-ta-dezinformatsii-v-ukrainskomu-informatsiynomu-seredovyshchi/>
6. Найчастіше новини під час війни українці отримують із соцмереж — опитування «Опори» [Електронний ресурс]. // Детектор Медіа. – Режим доступу: <https://detector.media/infospace/article/199761/2022-06-01-naychastishe-novyny-pid-chas-viyny-ukrainsi-otrymuyut-iz-sotsmerezh-opytuvannya-opory/>
7. Блогер Ігор Лаченков (Лачен): У нас не має бути якихось терористичних партій. Усе, що з "руським миром" буде пов'язано – це тероризм [Електронний ресурс]. // Детектор Медіа. – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/articles/2022/07/11/7357406/>